

Gemeente
Amsterdam

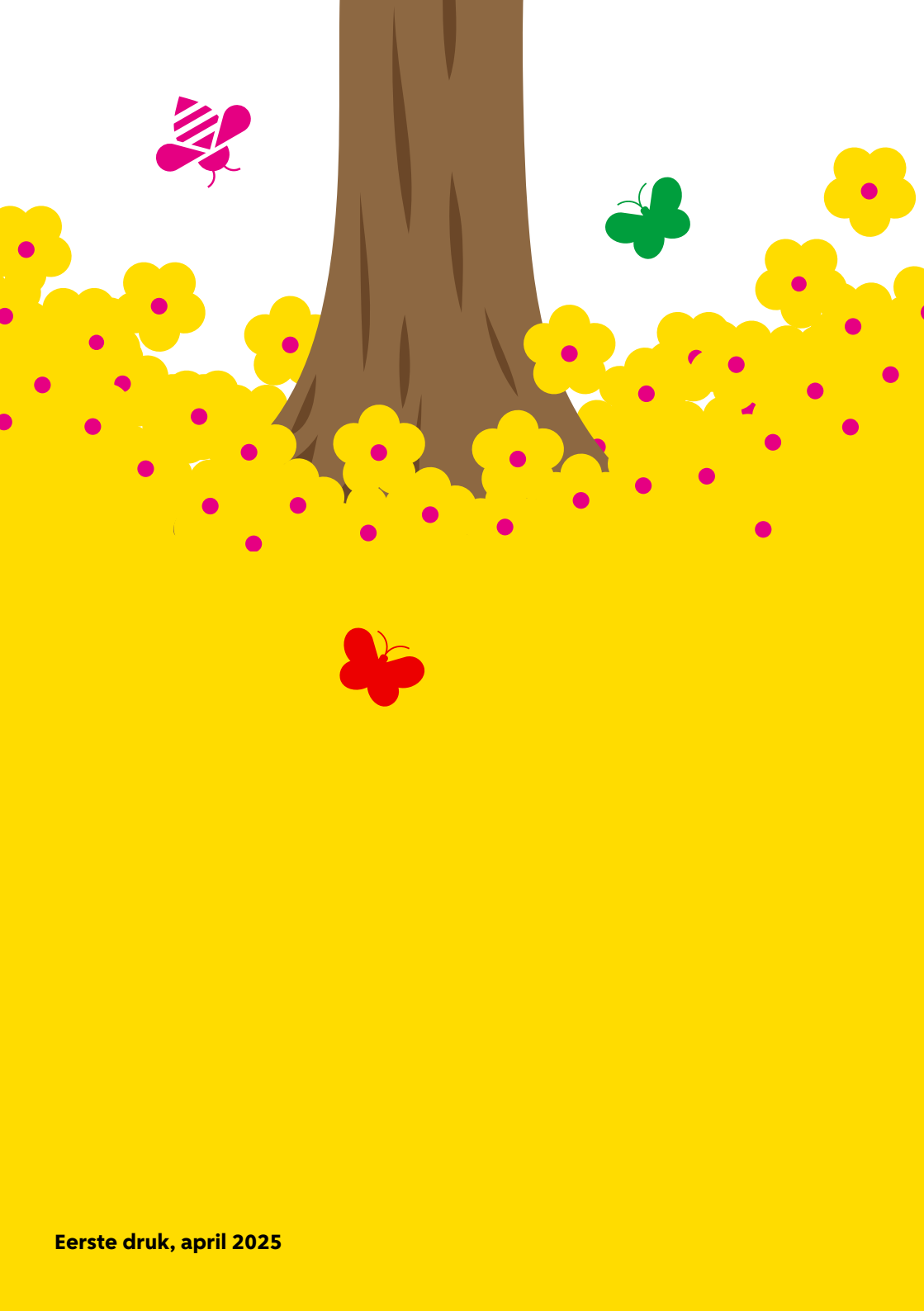

Boomspiegelgids

.....

Deze gids helpt u op weg om een boomspiegel
(het stukje aarde rondom een boom) te
adopteren, beplanten en onderhouden.

Inhoud

1. Samen de stad vergroenen	4
2. Waarom een boomspiegel beplanten?	6
3. Adopteer een boomspiegel	8
4. Met de burens vergroenen	10
5. In 3 stappen een succesvolle boomspiegel	12
6. Hoe houden we samen bomen gezond?	16
7. Keuzehulp beplanting	18
Plantenlijst zonnige boomspiegels	22
Plantenlijst halfschaduwboomspiegels	30
Plantenlijst schaduwrijke boomspiegels	38
Colofon	46

1. Samen de stad vergroenen

Een boomspiegel is het stukje aarde rondom een boom. Dat klinkt misschien een beetje betekenisloos. Maar een beplante boomspiegel kan echt een verschil maken in onze buurten. Het zorgt voor een veel groener en fleuriger straatbeeld. En het mooie is, dat iedereen kan meegenieten.

Als klein kind kreeg ik al van jongs af aan de liefde voor groen en natuur mee. Mijn overgrootvader was bioloog en schreef boekjes over de natuur, en mijn oma is echt een bloemenkenner. Zij had vroeger een grote bloementuin. Nu geniet ik zelf van de bloemen en bijen op mijn balkon en van het groen in Amsterdam.

Onderzoeken laten zien dat mensen die in een groene omgeving leven minder vaak ziek zijn en zich prettiger voelen. Dus hoe meer groen om ons heen, hoe beter. En elke plant die we planten helpt om de stad af te koelen, meer dieren aan te trekken, de lucht schoner te maken en wateroverlast te voorkomen.

Een eenvoudige manier om de straten in de stad groener te maken, is door boomspiegels te beplanten.

Dat doen we zelf, maar ook Amsterdammers kunnen een boomspiegel adopteren, alleen of samen met burens. Dit fleurt namelijk niet alleen de straat op, het helpt ook vlinders, bijen en egels aan een plek om te schuilen, broeden en voedsel te vinden. Zo dragen we samen bij aan een fijnere en gezondere stad.

Als je een boomspiegel gaat beplanten, is het wel heel belangrijk om goed te kijken wat de boom nodig heeft. Bij jonge boompjes moeten de wortels nog groeien en zij hebben alle voeding nodig die ze kunnen krijgen, dus niet in elke boomspiegel kan geplant worden. Daarnaast is het belangrijk om de juiste planten te kiezen. In deze gids vind je stap voor stap uitleg over het aanleggen en onderhouden van een boomspiegel, en welke planten geschikt zijn.

Een boomexpert vertelt hoe je de boom in een boomspiegel gezond houdt. En een Amsterdammer deelt haar ervaringen met het adopteren van meerdere boomspiegels met burens.

Ik hoop dat deze gids veel Amsterdammers inspireert om een boomspiegel te adopteren. Zo maken we samen de stad groener.

*Melanie van der Horst,
Wethouder Openbare Ruimte en
Groen*

2. Waarom een boomspiegel beplanten?

.....

Een beplante boomspiegel fleurt niet alleen de straat op, er zitten meer voordelen aan.

Gezondheid en sociale contacten

Buren die alleen of samen een boomspiegel onderhouden beleven veel plezier en trots met elkaar. Het samen onderhouden zorgt niet alleen voor beter contact met elkaar, ook andere buurtbewoners maken makkelijker een praatje. Daarnaast gaan mensen die in een groene omgeving wonen sneller naar buiten. Dat is goed voor de mentale en fysieke gezondheid.

Natuur

Boomspiegels dragen bij aan het vergroten van de biodiversiteit in de stad. Biodiversiteit betekent dat er veel verschillende soorten planten en dieren zijn in een gebied. Een grotere biodiversiteit verbetert de gezondheid van het groen. Insecten, vogels en kleine zoogdieren (zoals egels) gebruiken bomen en planten in boomspiegels als schuilplaats of broedplek. Daarnaast zijn de bloemen en zaden in de boomspiegels een voedselbron voor bijvoorbeeld bijen, vlinders en vogels.

Nog meer voordelen

Een beplante boomspiegel heeft nog meer voordelen:

- Er blijft minder ruimte over voor onkruid.
- Het voorkomt schade aan de boom omdat mensen minder snel hun fiets in een mooie boomspiegel zetten.

*Een boomspiegel is een eerste, makkelijke stap naar het vergroenen van de buurt.
Op amsterdam.nl/groen staat meer inspiratie voor Amsterdammers die hun straten groener willen maken. Denk bijvoorbeeld aan klimplanten tegen de gevel of het aanleggen van een geveltuin.*

3. Adopteer een boomspiegel

Bewoners en ondernemers in Amsterdam kunnen een boomspiegel adopteren, alleen of samen met iemand uit de buurt.

Een boomspiegel adopteren betekent dat de boomspiegel vrijwillig door één of meerdere Amsterdammers wordt beheerd. Per huishouden kun je maximaal twee bomen adopteren. De gemeente onderhoudt alleen de boom en controleert of die gezond en daarvoor veilig is voor de omgeving.

Een boomspiegel aanvragen

Wilt u een boomspiegel adopteren? Dan moet u een aanvraag doen bij de gemeente. Dit gaat makkelijk via het formulier op amsterdam.nl/boomspiegel. De gemeente laat daarna weten of de boomspiegel op die plek geadopteerd kan worden. Soms kan het niet. Sommige bomen hebben extra bescherming nodig om goed te groeien en gezond te blijven. Gezonde bomen zijn steviger en vallen minder snel om, wat veiliger is voor de omgeving.

Op amsterdam.nl/boomspiegel staat meer informatie over het adopteren van een boomspiegel.

Er zijn bijvoorbeeld spelregels verbonden aan de adoptie van een boomspiegel. Zo zijn boomspiegelbeheerders verantwoordelijk voor het netjes houden van de boomspiegel en het weghalen van zwerfafval.

Soms sturen we een aanvraag door naar de Coördinator Groen in de Buurt. Dit gebeurt bijvoorbeeld als de aanvrager de boomspiegel wil vergroten of meerdere boomspiegels wil samenvoegen tot een groter plantvak. De coördinator neemt dan contact op en denkt mee.

Gebruik het aanvraagformulier op amsterdam.nl/boomspiegel ook als:

- een boomspiegel beplant is maar nog niet is aangevraagd, deze kan dan alsnog geregistreerd worden.
- de geregistreerde beheerder verhuist en het beheer wil overdragen aan bureu.

Voor

Na

Een voorbeeld van een groenproject met grotere plantvakken in de Kalkoenstraat in Amsterdam-Noord

4. Met de buren vergroenen

In de buurt Tuindorp Oostzaan in Amsterdam-Noord beheren zes buren in totaal 12 boomspiegels. Franny de Ruiter, één van de medebeheerders, deelt haar ervaringen.

Hoe is het idee ontstaan om samen de boomspiegels in jullie straat te beplanten?

“Wij hebben een grasveldje in de straat waar veel buren gebruik van maken. Een van de buren heeft er een bijenhotel geplaatst. Daardoor raakten we met meerdere buren in gesprek en kwamen we op het idee om meer planten en bloemen rondom het veld te plaatsen. Voor de bijen en andere insecten, maar ook om de straat wat op te fleuren. Ik heb toen uitgezocht hoe wij de ruimte om de bomen langs het veld konden beplanten. Zo is het balletje gaan rollen.”

Hoe is jullie idee uiteindelijk gerealiseerd?

“Nadat ik het aanvraagformulier had ingevuld kreeg ik contact met onze Coördinator Groen in de Buurt van Noord. Eerst hebben wij aan onze buren gevraagd of er bezwaar was en of ze ook geïnteresseerd waren in het medebeheren van de boomspiegels. Er waren gelukkig alleen maar positieve reacties en meerdere buren wilden meedoen. Samen met alle medebeheerders en kinderen uit de straat hebben we de boomspiegels beplant.”

Buurvrouwen Manouk en Elena steken samen de handen uit de mouwen

En het onderhoud van de boomspiegels, hoe gaat dat?

“Het is best wat werk in het begin.

Dan zijn de planten nog niet vol-groeid en krijgen de ongewenste planten nog veel ruimte. We proberen allemaal in ieder geval één keer per week een rondje te lopen langs de boomspiegels en we delen tips in onze app-groep met medebe-heerders. In het voorjaar komen we bij elkaar om te bespreken of er nog nieuwe planten nodig zijn. Het is een leerproces, maar ik geloof dat de boomspiegels met de tijd als maar mooier worden.”

Wat heeft het je gebracht?

“De bloemen en planten die wij planten zorgen voor meer insecten in de straat. Dat geeft mij een goed gevoel want ik maak mij zorgen over de biodiversiteit. Ook vind ik het belangrijk dat onze kinderen opgroeien met natuur en dat zij leren hoe je ervoor moet zorgen. Verder word ik zelf altijd zo blij van bloemen en planten. Het geeft mij een goed gevoel als ik nu door de straat loop.

Ik voel meer verbinding met mijn burens door samen voor de boomspiegel te zorgen. En ik denk dat je samen altijd meer bereikt dan in je eentje. Met ons enthousiasme krijgen we ook burens die niet mede-beheerder zijn geënthousiasmeerd om zo nu en dan een steentje bij te dragen. Dit versterkt de algemene sfeer van de buurt.”

Heb je nog tips voor Amsterdammers die ook zo'n project willen opzetten?

“Vooral doen! Ook al is het maar een klein beetje extra groen wat je toevoegt, iedereen wordt er blij van. Met enthousiasme kom je een heel eind, maar besef je ook dat er tijd voor nodig is om te ontdekken wat wel en niet werkt in de boomspiegel. Dat maakt het juist ook leuk.”

Franny de Ruiter

“Ik voel meer verbinding met mijn burens door samen voor de boomspiegel te zorgen.”

5. In 3 stappen een succesvolle boomspiegel

.....

Stap 1: Voorbereiden

- Maak de grond vrij van ongewenste begroeiing en hark de grond licht open. Pas op dat de boomwortels niet beschadigen.
- Plant de planten bij voorkeur in de aarde die er al ligt. Is dat niet mogelijk, voeg dan eenmalig compost (met een eco-keurmerk) toe bij het planten van jonge vaste planten. Dit is te koop bij een biologische kwekerij, tuincentrum of een online winkel. Het is ook mogelijk om eigen geproduceerde compost te gebruiken.
- Let er dan wel op dat het volledig gecomposteerd is en er dus geen resten van groenteafval in zitten. Bij het uitzaaien van een zadenmix is geen compost nodig.
- Voor de gezondheid van de boom is het belangrijk dat de grond in de boomspiegel eenmalig en niet meer dan 5 centimeter wordt opgehoogd. Houd de boomstam vrij van extra aarde, anders wordt de stam te vochtig. De boom kan dan rotten en instabiel worden. Het ophogen is eenmalig, de jaren erna is het niet meer nodig.

Stap 2: Bepplanten

- Het beste jaargetijde om te planten is de herfst of in de lente. Plant zo'n 7 tot 9 planten per vierkante meter voor een gevulde boomspiegel. Zo groeit het snel dicht en groeit er minder onkruid tussen.
- Koop geschikte planten voor de boomspiegel. Gebruik daarvoor de keuzehulp in hoofdstuk 7 van deze gids. Kies voor meerdere stuks per plantsoort voor een evenwichtig beeld. De planten kunnen in groepjes per soort of gemixt aangeplant worden.
- Inheemse planten kunnen meer insecten, vogels en vlinders bedienen dan uitheemse planten.
- Biologisch gekweekte planten zijn altijd de beste keus omdat die niet met gif zijn behandeld. Planten die met gif zijn behandeld kunnen dodelijk zijn voor insecten, en de hele voedselketen die hiervan afhankelijk is.
- Het is belangrijk dat de boomwortels genoeg lucht en vocht krijgen. Er mogen daarom alleen planten in de boomspiegel geplaatst worden. Het is dus niet toegestaan om voorwerpen te plaatsen die de grond bedekken, zoals staptegels, potten, gieters of kabouters.
- Zorg dat verschillende dieren makkelijk naar de planten en de boom kunnen komen: plaats geen planken, ophogingen of dichte hekjes om de boomspiegel. Ook wordt daarmee voorkomen dat boom beschadigd raakt.
- Alleen hekjes in de vorm van paal en draad van maximaal 25 centimeter hoog zijn toegestaan. Ook is het mogelijk om een (eigengemaakt) paalbordje te plaatsen waarop staat dat de boomspiegel in medebeheer is. Let wel op dat de boomwortels niet beschadigen bij het plaatsen.

Stap 3: Onderhouden

- Houd de boomspiegel vrij van onkruid om te voorkomen dat het water en voedingsstoffen van de andere planten wegneemt. Gebruik hiervoor geen schoffel, deze kan de wortels van de boom en de nieuwe planten beschadigen. Trek de ongewenste kruiden er met de hand of met een schepje een voor een eruit.
- Geef jonge planten extra water tijdens droge periodes. Zodra de planten volgroeid zijn, is watergeven alleen nodig tijdens zeer droge periodes. Doe dit het liefst in de avond, zodat het water niet door de zon verdampt en de planten voldoende tijd hebben om het op te nemen.
- Controleer regelmatig de gezondheid van de planten en verwijder dode of zieke exemplaren. Let ook op tekenen van schade of plagen.
- Laat in de herfst plantresten en afgevallen bladeren grotendeels liggen. Dit beschermt de bodem tegen uitdrogen en geeft voeding aan de boom.
- Snoei of knip de planten wanneer ze gaan overhangen en de weg voor voetgangers blokkeren. Snoei of knip overige planten zo nodig pas in de vroege lente (niet in de herfst). Zo is er ook in de winter nog iets te zien.
- En... kijk en geniet van hoe de natuur haar werk doet!

Een houten border kan de boomwortels beschadigen en opgehoogd zand maakt de boomstam vochtig waardoor het kan rotten.

Deze boomspiegel is gevuld met diverse planten in de oorspronkelijke aarde en heeft geen voorwerpen, randen of hekjes die de boom of boomwortels kunnen beschadigen.

6. Hoe houden we samen bomen gezond?

De gezondheid van de boom staat altijd voorop bij het beplanten van de boomspiegel. Marina van Hameren, boomadviseur bij de gemeente Amsterdam, legt uit waarom het belangrijk is om bomen gezond te houden en hoe je dat doet als je een boomspiegel beplant.

Waarom hebben bomen eigenlijk boomspiegels?

“Bomen leven en groeien van water en zuurstof. We laten het liefst zoveel mogelijk ruimte om de bomen vrij, zodat ze genoeg voeding krijgen. Maar soms willen mensen rondom een boom kunnen lopen of fietsen. Dan leggen we tegels of asfalt rond de boomspiegel. Het stuk grond dat vrij blijft noemen we de boomspiegel. Gelukkig zijn bomen erg slim: de wortels zoeken onder de grond altijd naar de beste voedingsplekken, ook buiten de boomspiegel.”

Waarom is het zo belangrijk om de boom gezond te houden?

“Bomen zijn belangrijk voor de stad. Ze maken de lucht schoner en dragen bij aan de biodiversiteit. Ook zorgen ze voor verkoeling op warme dagen en bij regen neemt de grond rondom de boom water op. Hoe groter en gezonder de boom, hoe meer hij daaraan kan bijdragen. We planten

en verzorgen onze gemeentebomen zo goed mogelijk en controleren regelmatig of ze nog gezond en veilig zijn.”

Hoe kun je de boom in een geadopteerde boomspiegel gezond houden?

“De boom heeft zuurstof nodig. Bloempotten of kabouters staan hartstikke gezellig in een boomspiegel, maar het is voor de boom beter om de grond niet te bedekken met voorwerpen. Ook is het voor de boom fijn als je bij het beplanten van de boomspiegel de grond gebruikt die al in de boomspiegel aanwezig is, daar zit alle voeding in die de boom nodig heeft. Als je wel extra aarde wilt toevoegen, dan is het goed om de ruimte rondom boomstam zoveel mogelijk vrij te houden en niet op hogen. Zo voorkom je dat de stam te vochtig blijft, wat rotting in de stamvoet kan veroorzaken. Dit kan de boom instabiel maken.”

Marina van Hameren leunt tegen een monumentale vleugelnoot in het Wertheimpark

Waar moet je op letten als je een boomspiegel beplant?

“Bomen kunnen goed samenleven met andere planten in de boomspiegel. Welke planten het ook goed doen in de verschillende soorten boomspiegels, lees je in de keuzehulp in deze gids. Het belangrijkste is dat de boom en zijn wortels niet beschadigen tijdens het beplanten van de boomspiegel. Als je de wortels vanaf de boomstam zoveel mogelijk volgt, kun je er voorzichtig omheen graven.”

Wat kan er gebeuren als een boom beschadigd raakt?

“Een beschadiging aan een boom werkt net als een wond bij mensen. Soms geneest de boom zichzelf, maar er kunnen ook schimmels in komen. Hierdoor kunnen de wortels of de stam aangetast worden. Dat zie je vaak niet aan de buitenkant: soms staan zieke bomen nog steeds prachtig in het blad. Het risico is dat de boom instabiel wordt en bijvoorbeeld kan omvallen bij harde wind. Wind en stormen worden door klimaatverandering steeds heviger, dus is het extra belangrijk dat we zorgen voor gezonde bomen.”

Heb je nog andere tips voor mensen die een boomspiegel adopteren?

“Geniet van de boom én de boomspiegel! Ze maken de straat en de stad een stuk gezelliger, mooier, groener en bovenal leefbaarder.”

7. Keuzehulp beplanting

Bij het beplanten van een boomspiegel is het belangrijk om de juiste planten te kiezen. Het gebied rondom de stam heeft vaak te maken met schaduw en droogte. Planten die hier goed kunnen groeien, geven het beste resultaat.

Soorten boomspiegels

De hoeveelheid licht die de grond bereikt, bepaalt welke planten geschikt zijn voor een boomspiegel. Er zijn drie soorten boomspiegels:

■ Zonnige boomspiegels

Hier komt vrij veel zonlicht op de grond. Dit is vaak onder jonge bomen of bomen met een open kroon waar veel licht doorheen schijnt.

■ Halfschaduwboomspiegels

De groeiplaats is in halfschaduw en dit geldt voor de meeste boomspiegels. Dit is meestal onder halfvolwassen bomen of in straten waar bebouwing wat zon tegenhoudt.

■ Schaduwrijke boomspiegels

De groeiplaats ligt in de schaduw. Dit is meestal onder volwassen bomen met (half)brede bladerdek of in straten waar bebouwing veel schaduw geeft.

Om te zien om welke boomspiegelsoort het gaat, kun je op een zonnige dag in de gaten houden hoeveel zon er op de boomspiegel schijnt.

In plantenlijsten in dit hoofdstuk staat welke planten geschikt zijn bij de verschillende soorten boomspiegels. Deze selectie planten is uitgekozen omdat ze goed groeien in Amsterdam en in boomspiegels. Bij sommige planten is het mogelijk om ze in meerdere kleuren of varianten te kopen.

Vaste planten

Alle planten in de plantenlijsten zijn vaste planten en gaan dus meerdere jaren mee. Zo wordt de bodem zoveel mogelijk met rust gelaten, dat is goed voor de boom. In de lijsten staan geen heesters, struiken of klimplanten. Deze kunnen de boom beschadigen, voor zichtbelemmering op het verkeer zorgen of het moeilijk maken om veiligheid van de boom te controleren.

Tip: Biologisch gekweekte planten worden zonder schadelijke stoffen gekweekt. Dit is beter voor de bodem en de insecten die van deze planten leven. Biologische planten zijn te koop bij biologische kwekerijen en online winkels.

Een boomspiegel is vaak een uitdagende groeiplaats voor een plant. De boom haalt namelijk zijn vocht en voeding uit dezelfde grond. Daarnaast rolt regenwater vaak van de bladeren af waardoor dit de boomspiegel niet bereikt. Hierdoor zal niet elke plant uit de plantenlijst het altijd goed doen in een boomspiegel. Soms is het even zoeken naar een plant die wel tegen deze omstandigheden kan.

Planten die zichzelf uitbreiden zijn heel geschikt voor boomspiegels omdat ze deze snel opvullen. Bijvoorbeeld: donkere ooievaarsbek (*Geranium phaeum*), zomeraster (*Kalimeris incisa* 'Madiva'), smeewortel (*Symphytum grandiflorum*), puntwederik (*Lysimachia punctata*) en spoorbloem (*Centranthus ruber*).

Om een goede keuze te maken, geven de symbolen aan waaraan de plant bijdraagt:

Legenda iconen

In Nederland van nature voorkomende plant. Deze planten maken deel uit van het lokale ecosysteem en hebben zo een grote impact op de lokale biodiversiteit.

Voedselbron (nectar en/of stuifmeel) voor wilde bijen, hommels en andere insecten. Groenblijvend, en daarmee een schuilplaats voor insecten en vogels in de winter.

Zaden

Zaden zijn meestal makkelijker te verkrijgen en vaak goedkoper dan nieuwe planten. Er is vaak minder onderhoud nodig, maar het duurt wel iets langer voordat de planten groeien. Kant-en-klare zaden(mixen) zijn beschikbaar in tuincentra, supermarkten, bouwmarkten en online winkels. Compost is niet nodig.

Gebruik alleen zaden die van nature uit Nederland komen. Een aantal tips per boomspiegelsoort:

Tip: Let bij het aankopen van planten goed op de Latijnse naam. Zo weet u zeker dat u de juiste plant met de gewenste eigenschappen koopt. Er zijn veel verschillende soorten waarvan de Nederlandse namen op elkaar lijken. Met de Latijnse naam zit u altijd goed.

■ Zonnige boomspiegel

rode klaver (*Trifolium pratense*)
margriet (*Leucanthemum vulgare*)
gewone rolklaver (*Lotus corniculatus*)
duizendblad (*Achillea millefolium*)
wilde marjolein (*Origanum vulgare*)
dagkoekkoeksbloem (*Silene dioica*).

■ Halfschaduw boomspiegel

margriet (*Leucanthemum vulgare*)
gewone rolklaver (*Lotus corniculatus*)
duizendblad (*Achillea millefolium*)
wilde marjolein (*Origanum vulgare*)
gewone brunel (*Prunella vulgaris*)
bosandoorn (*Stachys sylvatica*)
ruig klokje (*Campanula trachelium*)
knopig helmkruid (*Scrophularia nodosa*)
bos-vergeet-mij-nietje (*Myosotis sylvatica*)
vogelwikke (*Vicia cracca*).

■ Schaduwrijke boomspiegel

deze boomspiegels zijn niet geschikt om te zaaien.

Plantenlijst zonnige boomspiegels

.....

Bij zonnige boomspiegels komt er vrij veel zonlicht op de grond. Dit is vaak onder jonge bomen of bomen met een open kroon waar veel licht doorheen schijnt. De planten in de boomspiegels krijgen minimaal vier uur per dag zon.

Bergsteentijm

Calamintha nepeta

Geurend en lang bloeiend, verkrijgbaar in wit en paarsinten.

Bloemkleur: bleeklila, wit

Hoogte: 30-40 cm

Bloeitijd: juni - september

Knoopkruid

Centaurea jacea

Zeer goede insectenplant met paarse bloemen en natuurlijk uiterlijk.

Bloemkleur: rozeviolet

Hoogte: 30-60 cm

Bloeitijd: juni - oktober

Klein bergsteentijm

Clinopodium calamintha

Zeldzame soort.

Bloemkleur: lichtpaars, roze

Hoogte: 20-40 cm

Bloeitijd: juni - september

Ruwe smele

Deschampsia cespitosa

Siergras met fijne bloeiende aren, waardplant van argusvlinder.

Bloemkleur: beige-zilverig

Hoogte: 30-120 cm

Bloeitijd: juli - augustus

Bloemkleur: blauw

Hoogte: 30-90 cm

Bloeitijd: juni - augustus

Margriet

Leucanthemum vulgare

Langbloeiende insectenplant.

Bloemkleur: wit met geel

Hoogte: 30-60 cm

Bloeitijd: mei - augustus

Wilde marjolein

Origanum vulgare

Mooi geurend keukenkruid waar insecten dol op zijn. Eetbaar, maar pas op met plas van katten en honden bij consumptie.

Bloemkleur: roze

Hoogte: 30-60 cm

Bloeitijd: juli - september

Hemelsleutel

Hylotelephium telephium

Voorheen sedum genaamd. 'Herbstfreude' is een sterke cultivar.

Bloemkleur: roze

Hoogte: 40-60 cm

Bloeitijd: juli - september

Dagkoekoeksbloem

Silene dioica

Rijke bloei, zaait uit.

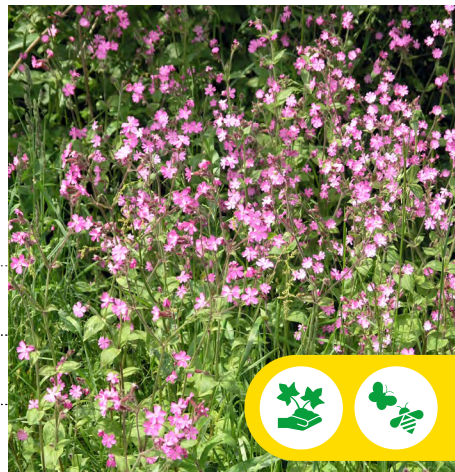
Bloemkleur: roze

Hoogte: 30-90 cm

Bloeitijd: april - oktober

Geel duizendblad

Achillea filipendulina

Stelt weinig eisen aan de grond. Let op, kan hoog worden.

 Bloemkleur: divers

 Hoogte: 80-120 cm

 Bloeitijd: juli - augustus

Duizendblad

Achillea millefolium

Kan zich uitbreiden zonder dat dat problemen geeft, groeit vaak in bermen.

 Bloemkleur: wit

 Hoogte: 40-80 cm

 Bloeitijd: juli - augustus

Vrouwenmantel

Alchemilla mollis

Laagblijvende plant. Zeer geschikt voor randen.

 Bloemkleur: geel

 Hoogte: 30-40 cm

 Bloeitijd: mei - augustus

Bieslook

Allium schoenoprasum

Eetbaar keukenkruid, pas op met plas van katten en honden bij consumptie.

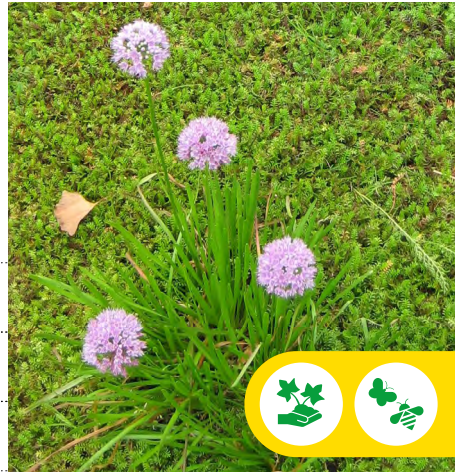
Bloemkleur: violet

Hoogte: 20-40 cm

Bloeitijd: mei - juli

Gele kamille

Anthemis tinctoria

Langbloeiende kortlevende plant. Eetbaar keukenkruid, pas op met plas van katten en honden bij consumptie.

Bloemkleur: geel

Hoogte: 30-60 cm

Bloeitijd: mei - september

Rode spoorbloem

Centranthus ruber

Groeit makkelijk op droge plekken en zaait uit.

Bloemkleur: roodroze

Hoogte: 50-70 cm

Bloeitijd: juni - augustus

Daglelie

Hemerocallis

Grasachtige pollen met bloemen. Sterke plant. Verkrijgbaar in vele kleuren.

Bloemkleur: divers

Hoogte: 30-60 cm

Bloeitijd: juni - augustus

Zomeraster

Kalimeris incisa 'Madiva'

Zeer sterke, langbloeiende plant. Kan flink uitbreiden.

Bloemkleur: zachtlila

Hoogte: 30-60 cm

Bloeitijd: juli - oktober

Grijs kattenkruid

Nepeta faassenii

Langbloeiende, sterke plant met veel sierwaarde.

Bloemkleur: lavendelblauw

Hoogte: 30-60 cm

Bloeitijd: mei - september

Brandkruid

Phlomis russeliana

Kan zich uitbreiden. Uitgebloeide etagebloemen ook mooi in de winter.

Bloemkleur: zachtgeel

Hoogte: 40-90 cm

Bloeitijd: juni - september

Bossalie

Salvia nemorosa

De uitgebloeide aren van salie kunnen ook een mooi winterbeeld geven.

Bloemkleur: divers

Hoogte: 30-50 cm

Bloeitijd: juni - augustus

Zeepkruid

Saponaria officinalis

Sterke lichtgeurende plant. Kan zich uitbreiden.

Bloemkleur: roze, wit

Hoogte: 10-20 cm

Bloeitijd: juli - september

Plantenlijst halfschaduwboomspiegels

.....

Bij halfschaduwboomspiegels de groeiplaats deels in de schaduw. Dit geldt voor de meeste boomspiegels en dat is meestal onder halfvolwassen bomen. De planten in deze boomspiegels krijgen één tot drie uur per dag zon.

Wolfsmelk

Euphorbia amygdaloides

Wintergroen en vroegbloeiend. Kan zich uitbreiden. Melksap kan de huid irriteren. 'Var robbiae' is een sterke cultivar.

Bloemkleur: groengeel

Hoogte: 30-45 cm

Bloeitijd: april - mei

Ruig klokje

Campanula trachelium

Kan zich uitzaaien. Goede insectenplant.

Bloemkleur: rozeviolet

Hoogte: 60-90 cm

Bloeitijd: juni - augustus

Ruwe smele

Deschampsia cespitosa

Siergras met fijne bloeiende aren.
Waardplant van argusvlinder.

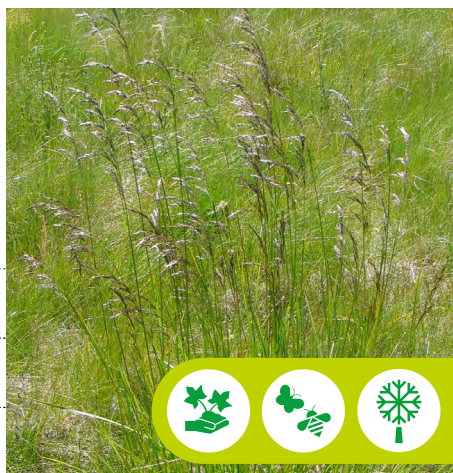
Bloemkleur: beige-zilver

Hoogte: 30-120 cm

Bloeitijd: juli - augustus

Bosaardbei

Fragaria vesca

Bedekt de bodem. De mini aardbeien zijn eetbaar.

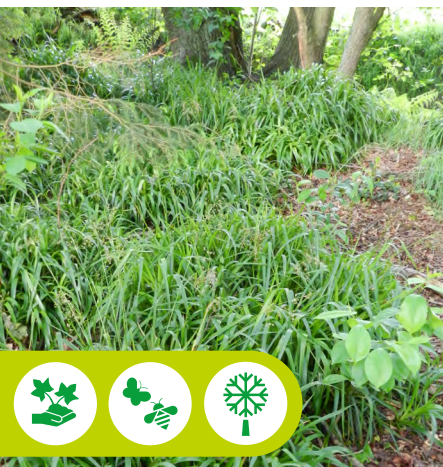
Bloemkleur: wit

Hoogte: 5-30 cm

Bloeitijd: mei - juli

Grote veldbies

Luzula sylvatica

Siergras met behoefte aan een vochthoudende bodem.

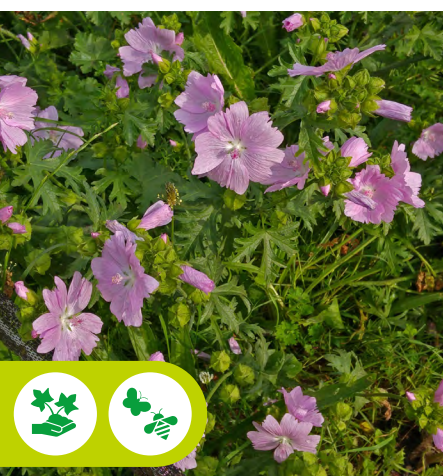
Bloemkleur: wit

Hoogte: 30-70 cm

Bloeitijd: april - juni

Kaasjeskruid

Malva moschata

Rijk bloeiend met roze bloemen. Voorkeur voor wat vochtige bodem.

Bloemkleur: roze

Hoogte: 30-70 cm

Bloeitijd: juli - september

Bosvergeet-me-niet

Myosotis sylvatica

Subtiële blauwe bloei. Kortlevend en heeft vochtige grond nodig.

Bloemkleur: blauw

Hoogte: 15-20 cm

Bloeitijd: mei - juli

Dagkoekoeksbloem

Silene dioica

Rijke bloei, zaait uit.

Bloemkleur: roze

Hoogte: 30-90 cm

Bloeitijd: april - oktober

Orienteaals komkommerkruid

Trachystemon orientalis

Bloemen verschijnen voor het blad. Kan in een droge of natte bodem. Oersterke bodembedekker en woekert licht.

Bloemkleur: blauw

Hoogte: 30-50 cm

Bloeitijd: maart - april

Vrouwenmantel

Alchemilla mollis

Laagblijvende plant. Zeer geschikt voor randen.

Bloemkleur: geel

Hoogte: 30-40 cm

Bloeitijd: mei - augustus

Daslook

Allium ursinum

Houdt van voedselrijke vochtige grond. Eetbaar blad, let bij consumptie op plas van honden en katten.

Bloemkleur: wit

Hoogte: 20-30 cm

Bloeitijd: april - juni

Sneeuwster-aster

Aster divaricatus

Subtiele witte bloemen tot in de herfst.

Bloemkleur: wit

Hoogte: 30-40 cm

Bloeitijd: augustus - oktober

Grote aster

Aster macrophyllus 'Albus' of 'Twilight'

Sterke plant, kan ook zon goed verdragen.

Bloemkleur: wit, lavendelblauw

Hoogte: 40-60 cm

Bloeitijd: juli - september

Schoenlappersplant

Bergenia cordifolia

Wintergroene plant met groot blad.

Bloemkleur: roze

Hoogte: 35-45 cm

Bloeitijd: april - mei

Betonie

Betonica officinalis

Bloeit lang en rijk, zeldzame plant.

Bloemkleur: roze

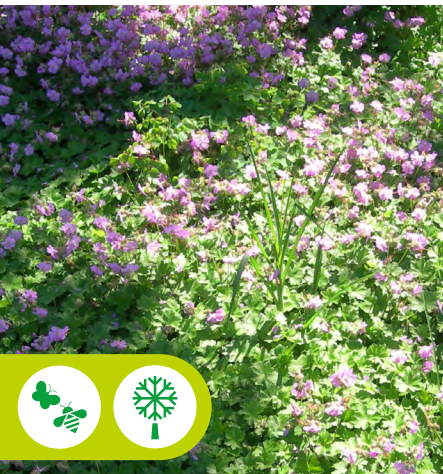

Hoogte: 50-80 cm

Bloeitijd: juni - augustus

Ooievaarsbek

Geranium macrorrhizum/cantabrigiense

Sterke geraniums die in zachte winters groen kunnen blijven.

Bloemkleur: divers

Hoogte: 30-40 cm

Bloeitijd: mei - juli

Daglelie

Hemerocallis

Grasachtige pollen met bloemen. Sterke plant. In vele kleuren verkrijgbaar.

Bloemkleur: divers

Hoogte: 30-60 cm

Bloeitijd: juni - augustus

Purperklokje

Heuchera villosa

Mooie, sterke bladplant.

Bloemkleur: ivoorwit

Hoogte: 30-50 cm

Bloeitijd: augustus - oktober

Puntwederik

Lysimachia punctata

Breidt zich sterk uit met worteluitlopers.

Bloemkleur: geel

Hoogte: 60-80 cm

Bloeitijd: juni - augustus

Duizendknoop

Persicaria affinis 'Darjeeling Red'

Bodembedekker die in zachte winters groen kan blijven. Kan wel andere planten verdringen. Verwar deze plant niet met de Japanse duizendknoop.

Bloemkleur: rood

Hoogte: 15-20 cm

Bloeitijd: juni - september

Duizendknoop

Persicaria amplexicaulis

Deze sterke plant is in vele varianten verkrijgbaar. Verwar deze plant niet met de Japanse Duizendknoop.

Bloemkleur: divers

Hoogte: 80-100 cm

Bloeitijd: juli - september

Plantenlijst schaduwrijke boomspiegels

.....

De groeiplaats ligt in de schaduw. Dit is meestal onder volwassen bomen met (half)brede bladerdek. De planten in deze boomspiegels krijgen minder dan één uur per dag zon.

Wolfsmelk

Euphorbia amygdaloides

Wintergroen en vroegbloeiend. Kan zich uitbreiden. Melksap kan de huid irriteren. 'Var robbiae' is een sterke cultivar.

Bloemkleur: groengeel

Hoogte: 30-45 cm

Bloeitijd: april - mei

Brede stekelvaren

Dryopteris dilatata

Makkelijk groeiende varen. Deze plant is halfwintergroen. Groeit breder dan hoog.

Bloemkleur: niet van toepassing

Hoogte: 70-100 cm

Bloeitijd: niet van toepassing

Gele dovenetel

Lamium galeobdolon

Waardevolle voorjaarsplant en bodembedekker.

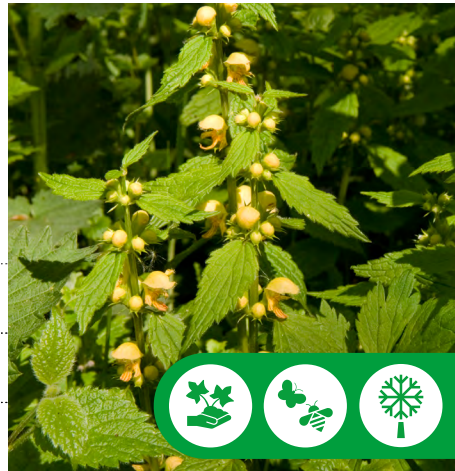
Bloemkleur: geel

Hoogte: 15-30 cm

Bloeitijd: mei - juni

Gevlekt longkruid

Pulmonaria officinalis

Het harige gevlekte blad kan in zachte winters groen blijven

Bloemkleur: roze

Hoogte: 10-30 cm

Bloeitijd: maart - mei

Klein maagdenpalm

Vinca minor

Wintergroene bodembedekker die makkelijk groeit, ook in halfschaduw.

Bloemkleur: violetblauw

Hoogte: 15-20 cm

Bloeitijd: maart - juni

Kaukasisch vergeet-mij-nietje

Brunnera macrophylla

Prachtig blauw in het voorjaar. Heeft wat vocht nodig. Brunnera siberica is ook een sterke soort.

Bloemkleur: blauw

Hoogte: 30-50 cm

Bloeitijd: april - juni

Orienteels komkommerkruid

Trachystemon orientalis

Bloemen verschijnen voor het blad. Kan in een droge of natte bodem. Oersterke bodembedekker, woekert licht.

Bloemkleur: blauw

Hoogte: 30-50 cm

Bloeitijd: maart - april

Kruipend zenegroen

Ajuga reptans

Groenblijvende, bodembedekker die sterk kan uitbreiden. Voorkeur voor vochtige grond.

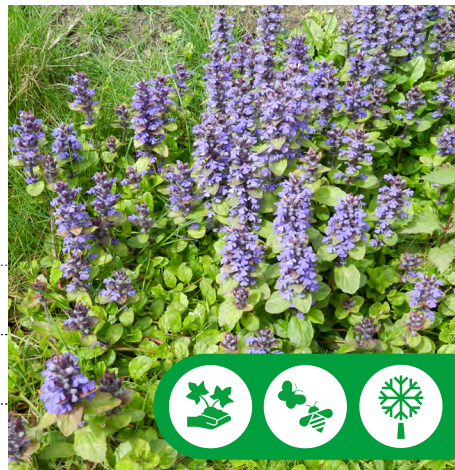
Bloemkleur: blauw

Hoogte: 10-20 cm

Bloeitijd: mei - juni

Japanse zegge

Carex morrowii

Sterk wintergroen siergras. Goed te combineren met bloeiende planten.

Bloemkleur: geelachtig

Hoogte: 25-40 cm

Bloeitijd: april - juni

Geschubde mannetjesvaren

Dryopteris affinis

Kan breed uitgroeien. Mooi frisgroen blad.

Bloemkleur: niet van toepassing

Hoogte: 40-80 cm

Bloeitijd: niet van toepassing

Elfenbloem

Epimedium perralchicum 'Frohnleiten'

De subtiele gele bloemen zijn sprookjesachtig. Sterke wintergroene bodembedekker.

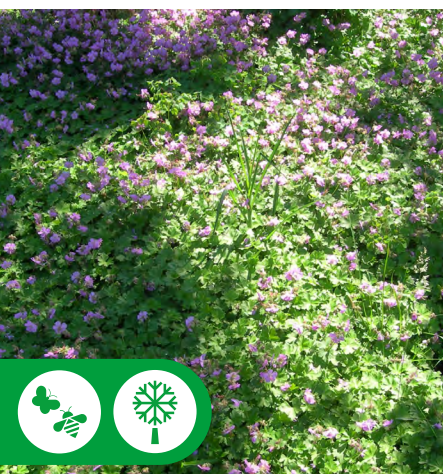
Bloemkleur: zachtgeel

Hoogte: 25-35 cm

Bloeitijd: april - mei

Ooievaarsbek

Geranium macrorrhizum/cantabrigiense

Sterke geraniums die in zachte winters groen kunnen blijven.

Bloemkleur: divers

Hoogte: 30-40 cm

Bloeitijd: mei - juli

Donkere ooievaarsbek

Geranium phaeum

Bossige, uitbreidende geranium met kleine donkerpaarse bloemen.

Bloemkleur: donkerpaars

Hoogte: 40-50 cm

Bloeitijd: mei - september

Koperdovenetel

Lamium orvala

Mooie subtiele bloei. Heeft wat vocht nodig en kan licht uitzaaien.

Bloemkleur: roze

Hoogte: 30-60 cm

Bloeitijd: mei - juni

Leliegras

Liriope muscari 'Moneymaker'

Lijkt op gras, maar bloeit paars.
Sterke wintergroene plant.

Bloemkleur: paars

Hoogte: 25-45 cm

Bloeitijd: augustus - oktober

Eikvaren

Polypodium vulgare

Wintergroene, inheemse varen.
Verdraagt ook droogte.

Bloemkleur: niet van toepassing

Hoogte: 10-40 cm

Bloeitijd: niet van toepassing

Smeerwortel

Symphytum grandiflorum

Vroegbloeiende bodembedekker die
zich makkelijk uitbreidt

Bloemkleur: divers

Hoogte: 30-40 cm

Bloeitijd: april - mei

Goudaardbei

Waldsteinia ternata

Groenblijvende bodembedekker die
zichzelf uitbreidt.

Bloemkleur: geel

Hoogte: 5-15 cm

Bloeitijd: april - mei

Colofon

Met deze boomspiegelgids hoopt de gemeente Amsterdam u te hebben geïnformeerd en geënthousiasmeerd over het adopteren van een boomspiegel. Samen kunnen we de stad omtoveren tot een groene leefbare omgeving voor iedereen.

Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Melanie van der Horst,
Openbare Ruimte en Groen, gemeente Amsterdam

Ambtelijk opdrachtgever

Ruimte & Duurzaamheid, gemeente Amsterdam

Projectteam Gemeente Amsterdam

Medewerkers van Stadswerken,
Ruimte & Duurzaamheid, Verkeer &
Openbare Ruimte en stadsdelen van
gemeente Amsterdam

Communicatie en vormgeving

Directie Communicatie

Fotografie

Medewerkers van Ruimte &
Duurzaamheid, gemeente Amsterdam
Foto Marina van Hameren:
Fotograaf Roel Siebrand

Foto's plantenlijsten

*Fotografen Saxifraga
freenatureimages.eu:*

Ab H Baas
Ed Stikvoort
Hans Dekker
Jan van der Straaten
Jan Willem Jongepier
Jasenska Topic
National Botanical Garden of Latvia
Peter Meininger
Piet Zomerdijk
Rutger Barendse
Willem van Kruijsbergen

